

Bidden voor Israël - maar hoe?

Impressie derde leeskringavond

“De belangrijkste dienst die wij Israël kunnen bewijzen is het gebed.” Deze stelling was aan de orde op de derde Leeskringavond, 25 januari jl.. Over hoe je via een gebed van Henricus Groenewegen terecht kunt komen bij kerkelijk antisemitisme...

De derde leeskringavond was er een rondom Groenewegen, anders dan gepland, maar zeker niet minder boeiend. Omdat ouderling Van Heusden niet aanwezig kon zijn, opende vanuit de kerkenraad broeder De Heer de avond met het Bijbelgedeelte wat deze avond aan de orde zou komen: Romeinen 11 : 25-36 over Israëls heerlijk vooruitzicht. Na de opening houdt dr. Van Campen een korte inleiding, waarna we in gesprek gaan aan de hand van vragen die gerezen zijn bij het lezen van, onder meer, het gebed voor Israël van H. Groenewegen.

‘Groene Coccejaan’

Van Campen vertelt, dat studenten theologie in Utrecht bij het dispuut Voetius niet werden ontgroend, maar wel ‘kastbezoeken’ moesten afleggen bij oudere studenten. Zij ondervroegen dan de aankomende theologen. Gevraagd naar zijn kerkelijke en theologische ligging antwoordde de latere ds. Oosten: *“Ik ben een Groene Coccejaan”*

Waarom deze anekdote? Een deel van deze avond gaat over de tijd dat het kerkelijk leven in Nederland twee stromingen kende: Voetianen en Coccejanen. Voetianen verschilden van mening met de Coccejanen, waarvan Groenewegen er een was, over de *zondagsviering* en over de *vergeving van zonden onder het oude verbond*. Een visie die ze deelden, hoewel er accentverschillen waren, was de visie op Israël, waarvoor zij op basis van Romeinen 11 nog een mooie toekomst verwachtten. ‘Gans Israël’ betrof naar hun overtuiging het concrete Joodse volk. Het zou gaan om een nationale bekering.

Methoden van Schriftverklaring

Een hermeneutisch systeem in deze periode is de *Profetische Theologie* (Theologia Profetica):

uitleg waarbij historische ontwikkelingen werden betrokken op het Woord van God. Men probeerde op die manier profetieën te duiden en daarbij golden de volgende uitgangspunten:

- Er is harmonie in de profetische beloften;
- Het gaat niet om 'zwerfstenen', maar om een 'keten';
- Er is dus sprake van een samenhangend, harmonisch geheel.

Een andere manier van hermeneutiek is de *Periodenleer*, waarbij in het heilshandelen een periodisering wordt aangebracht. Met het oog op onder meer de zeven brieven aan de gemeenten (Openbaring) wordt de kerkgeschiedenis in de periodenleer opgedeeld in zeven fasen. Elke brief aan een gemeente wordt gerelateerd aan een periode.

Israël. De 'jongste zuster' uit het Hooglied zou zien op de Joodse synagoge en zo wordt er een lijn naar Romeinen 11 getrokken, als de volheid van heidenen zal zijn ingegaan zal daarna het hele Joodse volk tot bekering komen.

Over de uitleg van Romeinen 11 vers 25-27 heeft ds. Groenewegen een drietal werken gepubliceerd. Een duidelijke lijn hierin is, dat Israëls toekomst vast ligt, maar hoe deze concreet gestalte krijgt, dat is niet bekend.

Gebed

Als belangrijke taak voor de kerk zag Groenewegen het gebed voor Israël. Daarom is vanavond de stelling: *het gebed is de belangrijkste dienst die we Israël kunnen bewijzen*.

Deze stelling kon ieder thuis voorbereiden, evenals vragen of opmerkingen bij het gebed voor Israël dat ds. Groenewegen uitsprak, waarbij hij als het ware 'plaatsbekledend' bidt voor het Joodse volk.

Opgemerkt wordt, dat in de kanttekeningen bij vers 26 gesproken wordt over 'door de predikatie des Evangelies krachtig geroepen,..'. Wijst dit erop dat wij zending onder Joden moeten bedrijven?

Over deze vraag is in de reformatorische kerken stevig gestoeid. Moet je op dezelfde manier met het Evangelie naar Joden gaan als naar de Hottentotten? Nee! Wij hebben gezamenlijk het Oude Testament, de Tenach die de basis van een ontmoeting vormt. Wij mogen het *gesprek* aangaan, *getuigend*. Dat is overigens iets anders dan de 'twee-wegenleer', maar zending onder Israël is niet de Bijbelse lijn. Wij hebben de roeping te getuigen, te verwekken tot jaloersheid.

Volgens deze benadering wordt het Hooglied gerelateerd aan de brieven en eveneens in zeven periodes ingedeeld. De toekomst van Israël zou hierin in 7 perioden terug te lezen zijn.

Romeinen 11 vers 25-27

Deze beschrijvingen bieden een interessant inzicht in het toekomstdenken met betrekking tot

We moeten onszelf afvragen hoe ons leven is: zijn wij leesbare brieven?

Jaloers maken

Een Joodse professor die zeer goed thuis was in het Nieuwe Testament, reageerde op de vraag waarom deze kennis hem toch niet tot het geloof in Christus bracht als volgt: “Jullie hebben van alles geprobeerd om ons te bekeren: gepreekt, gedwongen gedoopt, vervolgd, gesprekken gevoerd, maar.... jullie hebben níet gedaan wat Paulus zegt. Jullie hebben ons niet jaloers gemaakt!”

Paulus benaderde Joden en Grieken (niet-Joden) eveneens verschillend. Joden benaderde hij vanuit de Schriften, tegen Grieken zei hij: “Ik verkondig u de God die hemel en aarde heeft gemaakt.”

Mysterie

Hoe het zal gaan, die bekering van Israël? Paulus zegt dat het een mysterie is... Ontroerend is een persoonlijke reactie hierop, dat het ‘geënt zijn op de stam’, waardoor wij als gelovigen uit de heidenen deel mogen krijgen aan het Heil, eveneens een mysterie is wat ons verwondert.

Naar aanleiding van Romeinen 11 : 25 zou je kunnen stellen, dat God hun verharding toelaat en de heidenen daardoor laat voorgaan. Door het nee van Israel is het Evangelie de volkerenwereld ingegaan. En als de volheid der heidenen is ingegaan, dán...

Zijn bloed kome over ons...

Het gebed van Groenewegen is ootmoedig van toon: “*Voor Uw voeten werpen zig onderdanig in 't stof neder wy heydenen, van natuuren uw vyanden en vremdelingen van Uw heylig borgerschap, nogtans door u onbegrijpelijke genade (...) ingeplant in het huysgezin Abrahæe...*”

Hartstochtelijk pleit hij op Gods belofte, Zijn verbond, dat Gods genadegiften en roeping onberouwelijk zijn. Maar ook zegt hij in dit gebed: “*Zy hebben u; 't is waar; door-steken, o lieve Heyland. Zy hebben dat quaad boven alle gruwelen, dat schen-stuk gedaan...*”

Hieruit blijkt, dat ook in die periode de overtuiging heerste, dat omdat Joden hadden geroepen dat Christus bloed over hen en hun kinderen zou komen, ze verschrikkelijk hebben geleden in de tijd die erop volgde.

In de discussie blijkt, dat ook vandaag de dag mensen geloven dat destijds een vloek over de Joden is uitgeroepen. Bij de rechtszaal van Pilatus stonden echter zo'n zestig mensen.... Wat meer is echter: Zal hun ontrouw Zijn trouw teniet doen?

Kort nadat die roep had geklonken, bad Jezus: “Vader vergeef het hun!”

Hoe wij bidden voor Israël

Opvallend is, dat als gebeden wordt voor ons eigen land en volk er wordt gesproken over de regering, de gemeenteraad, enzovoort. Voor ‘het verbondsvolk Israël’ wordt alleen gebeden, dat ze de Messias mogen aannemen. Waarom wordt voor hen niet gevraagd niet om wijsheid voor hun premier, voor de officieren, voor het herstel van Jeruzalem? De gebeden lijken zich alleen toe te spitsen op hun bekering. “Verzoen eens haar land”, bad Groenewegen....

Aan de andere kant zou je kunnen zeggen, dat juist ook voor het eigen land gebeden zou moeten worden om bekering.

Laten we - ook in onze gebeden - ervan doordrongen zijn, dat wij bij Israël horen en niet andersom en vanuit dat besef bidden *naar de Schriften!*